

Spis treści:

Informacja o VI Zjeździe PTNO 20-22.06.2023 Olsztyn	str. 2
Działalność w oddziałach.....	str. 3-8
Awanse i wyróżnienia	str. 9-11
Konferencje naukowe	str. 12-14
Refleksje z III Zjazdu Towarzystw Naukowych	str. 15
Szparagowa Konferencja Prasowa Poznań 2022.....	str. 16-17
Odeszli od nas	str. 18-19
Przeczytaj koniecznie.....	str. 20-27

Przed Państwem kolejny Biuletyn PTNO informujący o wydarzeniach w oddziałach w 2022 roku. Szczególnie polecam uwadze czytelników refleksje Prof. dr hab. Piotra Siwka, Przewodniczącego PTNO z III Zjazdu Towarzystw Naukowych, wspomnienie o nieodżałowanym Prof. dr hab. Stanisławie Cebuli oraz jak zwykle ciekawe artykuły w dziale Przeczytaj koniecznie. Dział ten zainicjował Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski, któremu życzymy powrotu do zdrowia.

W Biuletynie została zamieszczona informacja o VI Zjeździe PTNO, który obędzie się w Olsztynie, i na który zapraszam w imieniu organizatorów.

Szanowni Państwo,

W imieniu Zarządu Głównego i Olsztyńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych mam zaszczyt zaprosić do Olsztyna na:

VI Zjazd PTNO w dniach 20-22 czerwca 2023 roku

Uprzejmie informuję, że w pierwszym dniu Zjazdu Towarzystwa, dla przedstawicieli poszczególnych Oddziałów, odbędzie się Walne Zgromadzenie Delegatów. W drugim dniu planujemy Konferencję Naukową:

***„Przyjazne środowisku ogrodnictwo
w życiu współczesnego człowieka”***

Bardzo proszę o poinformowanie innych osób, które mogą być zainteresowane uczestnictwem w tym Zjeździe i przekazanie im naszego zaproszenia.

Do miłego zobaczenia w Olsztynie

Przewodnicząca Olsztyńskiego Oddziału PTNO
Dr hab. inż. Anna Bieniek, prof. UWM

Informacje o działalności Oddziałów

Oddział w Krakowie

Nie odbyły się żadne spotkania członków oddziału. Członkowie PTNO oddziału krakowskiego uczestniczyli w następujących wydarzeniach: wykłady i webinary realizowane dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Krakowie, warsztaty hortiterapeutyczne dla seniorów w ramach programu Hortiterapia w aktywizacji seniorów, zajęcia hortiterapeutyczne dla nauczycieli, szkolenie dla nowych działkowców organizowane przez małopolski oddział Polskiego Związku Działkowców, szkolenie dla doradców rolniczych z Ośrodków Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, szkolenie kwalifikatorów warzyw w zakresie agrotechniki warzyw zorganizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, szkolenie „*Bobowate - podstawą diety i żyzności gleby*”, szkolenie „*Zioła i ich zastosowanie w gospodarstwie domowym*”, VII Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych, szkolenie „*Urbanistyka ekologiczna*”, szkolenie „*Zieleń przyuliczna*”, szkolenie „*Błękitna i zielona infrastruktura w architekturze oraz błękitno-zielona infrastruktura*”, webinaria Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, seminarium „*Zieleń miejska na terenach zabudowanych; nowoczesne rozwiązania na przykładzie Katowic*” oraz szkolenia i wykłady dla młodzieży licealnej, szkół podstawowych i specjalnych.

Członkowie oddziału uczestniczyli w następujących wyjazdach studyjnych: Wystawa Ogrodnicza Expo Floriade Almere, Utrecht, Holandia, „*Innowacje w sztuce ogrodowej i architekturze krajobrazu Skandynawii*”, Erasmus Plus, Wydział Ogrodniczy w Lednicach, Uniwersytet Mendla, Czechy.

Członkowie oddziału aktywnie brali udział w następujących wydarzeniach promocyjno-informacyjnych:

30.09.2022r. - małopolska Noc Naukowców,

21.03.2022r. - Dni Otwarte UR w Krakowie,

8.04.2022r. - Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych,

9.04.2022r. - Olimpiada Wiedzy Ekologicznej,

27-29.05.2022r. - XX Ogólnopolskie Dni Owada,

3-4.09.2022r. - Targi Żywności – „*Zasmakuj z UR*”,

10.09.2022r. - „*Śniadanie z Przedsiębiorcą*” w ramach Małopolskiego Festiwalu Innowacji;

23.06.2022r. - Święto Winobrania – Dzień Otwartych Drzwi Winnicy Garlicki Lamus.

Do grona członków oddziału dołączyli: dr inż. Barbara Kowalczyk, dr inż. Monika Cioć, mgr inż. Krzysztof Młynarczyk, mgr inż. Miłosz Rutkowski.

Na emeryturę odeszli: prof. dr hab. Adela Adamus oraz dr hab. Zofia Włodarczyk. Oddział liczy 52 członków, w tym: 15 emerytów.

Oddział w Lublinie

W ciągu ostatniego roku nie odbyło się żadne spotkanie i nie wygłoszono referatu.

Oddział był współorganizatorem III Międzynarodowego Sympozjum Studenckich Kół Naukowych „*Środowisko-Roślina-Zwierzę-Produkt*”, na którym jego członkowie stanowili jury jednej z sekcji.

Oddział objął też patronatem honorowym IV Ogólnopolską Przyrodniczą Konferencję Naukową „*Mater naturae*” – osiągnięcia, wyzwania i problemy nauk przyrodniczych”, która odbyła się 9.12.2022r.

9.12.2022r., pod patronatem lubelskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, odbyła się sesja naukowa organizowana w ramach obchodów 10-lecia działalności Międzywydziałowego Koła Naukowego „*Herba Medica*”, na której dr hab. Robert Gruszecki wygłosił wykład pt. „*Rośliny Świąt Bożego Narodzenia*”.

Prof. dr hab. Marzena Błażewicz-Woźniak decyzją Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Botanicznego, podjętą w dniu 19.11.2022r., została powołana na Przewodniczącą Rady Naukowej czasopisma *Acta Agrobotanica* na okres 2023-2025.

Członkowie oddziału aktywnie uczestniczyli w promowaniu wiedzy ogrodniczej prowadząc wykłady m.in. dla uczniów szkół średnich, na kursach i szkoleniach, publikując artykuły oraz uczestnicząc w audycjach radiowych.

Ponadto członkowie PTNO brali aktywny udział w dniach otwartych UP Lublin i Festiwalu Nauki prowadząc warsztaty, pokazy oraz przygotowali i obsługiwali stoiska wystawowe.

W 2022 roku do oddziału lubelskiego należało 51 członków (w tym 20 na emeryturze).

Oddział w Olsztynie

24.10.2022r. odbyło się zebranie, na którym zostały omówione sprawy organizacyjne związane z działalnością oddziału, w tym plany dotyczące dalszej działalności, a przede wszystkim organizacji VI-ego Zjazdu PTNO w Olsztynie, który odbędzie się w 2023 roku.

Członkowie PTNO aktywnie uczestniczyli w następujących wydarzeniach:

1. 20.05.2022r. członkowie oddziału wraz z grupą seminaryjną studentów kierunku Rolnictwo zapoznali się z procesem wydobywania torfu oraz produkcją podłoży ogrodniczych w firmie Agaris Poland sp. z o.o w Pasłęku.
2. 27.05.2022r. w Bartągu w nadleśnictwie Olsztyn odbyły się uroczystości związane z odsłonięciem pomnika przyrody „*Sosna Magda*”, nazwanej na cześć naszej śp. koleżanki dr Magdy Kucewicz, która pracowała w Katedrze Botaniki i Ochrony Przyrody UWM w Olsztynie i była członkiem oddziału.
3. 21-24.06.2022r. członkowie oddziału uczestniczyli w wyjeździe studyjnym do Gospodarstwa Rolnego Barbary Baj-Wójtowicz położonego w Dolinie Zielawy w województwie lubelskim. W ramach tego wyjazdu odbyły się także warsztaty i szkolenie nt. „*Agroleśnictwo - innowacyjne podejście do produkcji w gospodarstwach rolnych*”.
4. 21-23.09.2022r. w ramach 20. Olsztyńskich Dni Nauki i Sztuki członkowie oddziału przygotowali warsztaty, wykłady i wystawy.
5. 29.09.2022r. członkowie oddziału wraz z pracownikami Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, uczestniczyli w wyjeździe do Grupy Producentów Owoców i Warzyw – Wysoka w Rychlikach k. Elbląga. Na spotkaniu z producentami dr inż. Anna Bieniek wygłosiła wykład pt. „*Alternatywne gatunki sadownicze do uprawy na Warmii i Mazurach*”.

- 10.11.2022r. członkowie oddziału przeprowadzili w Katedrze Agroekosystemów i Ogrodnictwa oraz w Zakładzie Dydaktyczno-Doświadczalnym UWM w Olsztynie wykłady i ćwiczenia dla uczniów Zespołu Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa z Ostródy.

Aktualny stan członków oddziału olsztyńskiego wynosi 20 osób w tym 7 pracowników emerytowanych, 1 doktorantka i 12 osób, głównie pracowników UWM w Olsztynie, którzy płacą pełne składki członkowskie.

Oddział w Poznaniu

Odbyły się dwa spotkania naukowe, w których uczestniczyło łącznie 36 osób, wygłoszono 5 prelekcji:

22.04.2022r.:

- dr inż. Piotr Czuchaj z Katedry Roślin Ozdobnych, Dendrologii i Sadownictwa UP w Poznaniu wygłosił referat pt. **„Czy rośliny oczyszczają powietrze w mieszkaniu?”**
- dr inż. Ewa Dankowska-Baranowska i Prof. dr hab. Tadeusz Baranowski z UP w Poznaniu przedstawili wrażenia z podróży pt. **„Armenia czyli Hajastan”**.

27.05.2022r.:

- dr inż. Jerzy Kupiec z Katedry Ekologii i Ochrony Środowiska, Wydział Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej, UP w Poznaniu przedstawił wykład pt. **„Rolnictwo ekologiczne – magia, szarlataneria, czy sposób na życie”**.
- mgr inż. Mateusz Sowelo z Ogrodu Botanicznego UAM w Poznaniu zreferował zagadnienie pt. **„Tawuły na przestrzeni wieków – od ekspedycji botanicznych do uprawy na terenach zieleni”**.
- dr inż. Ewa Dankowska-Baranowska i Prof. dr hab. Tadeusz Baranowski z UP w Poznaniu zaprezentowali kolejną swoją podróż pt. **„W poszukiwaniu zorzy polarnej”**.

10.06.2022r. członkowie i sympatycy PTNO, łącznie 36 osób, uczestniczyli w eko-wycieczce, podczas której odwiedzili ekologiczne gospodarstwo Państwa Kasperskich **„Anielskie ogrody”** w miejscowości Budachów (woj. lubuskie) oraz **„Folwark Wąsowo”** w woj. wielkopolskim.

21.10.2022r. odbył się jesienny spacer pt. **„Osobliwości Ogrodu Botanicznego w Poznaniu”**, który poprowadziła mgr inż. Grażyna Naser z Ogrodu Botanicznego UAM w Poznaniu. W spacerze wzięło udział 18 osób.

15.11.2022r. odbyło się posiedzenie zarządu oddziału, podczas którego poruszono sprawy bieżące Towarzystwa oraz zapoznano się z pracami, które zgłoszono do XIX edycji konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską. Spośród 6 prac, które wpłynęły na konkurs postanowiono nominować do nagrody pracę pt. **„The morphological and fluorescence parameters of kale microgreens cultivated under different light spectrum”** wykonaną przez mgr inż. Kingsley Chinazor Unegbu (Nigeria) w Katedrze Warzywnictwa UP w Poznaniu, pod kierunkiem dr hab. Barbary Frąszczak. Ponadto, dwie prace uzyskały wyróżnienia: praca mgr inż. Igi Jędrejek pt. **„Ocena wzrostu Paulowni ‘Shan Tong’ w trzecim roku uprawy”** wykonana pod kierunkiem dr inż. Marcina Kolasińskiego oraz praca mgr inż. arch. kraj. Kamila Sołtysiaka pt. **„Koncepcja modernizacji terenów zieleni w Centrum Ujścia wzdłuż fragmentu drogi krajowej nr 11”** wykonana pod kierunkiem dr inż. Joanny Bykowskiej.

Poznański oddział PTNO był jednym ze sponsorów 5. Konferencji Naukowo-Warsztatowej pt. **„Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”**, która odbyła się w dniu 24.08.2022r. w Poznaniu. W konferencji wzięło udział ponad 150 osób. Członkowie oddziału brali udział w pracach komitetu organizacyjnego oraz w części referatowej i warsztatowej konferencji.

Członkowie oddziału brali również udział w licznych wydarzeniach, m. in. w konkursie „Zielony Poznań” organizowanym przez Urząd Miejski w Poznaniu jako członkowie jury konkursu oraz prowadzący warsztaty. Uczestniczyli także w Nocy Naukowców i XXV Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki.

Oddział poznański liczy aktualnie 73 członków, w tym 2 członków honorowych, 16 emerytów (niepracujących), 6 doktorantów oraz 10 członków wspierających.

Oddział w Skierniewicach

2.03.2022r. odbyło się spotkanie zarządu oddziału, na którym omówiono bieżące sprawy, dyskutowano o planach działalności w najbliższych miesiącach oraz przyjęto w poczet członków dwie nowe osoby.

Członkowie oddziału brali aktywny udział w organizacji następujących konferencji, spotkań naukowych i wydarzeń:

1. 8.06.2022r. w Instytucie Ogrodnictwa – PIB odbyło się uroczyste otwarcie Regionalnego Centrum Bioróżnorodności Ogrodniczej, podczas którego dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO zaprezentowała uczestnikom kolekcję róż.
2. 14-17.06.2022r. dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO wzięła udział w targach techniki i technologii szklarniowych GreenTech w Amsterdamie,
3. 22.06.2022r. odbył się Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa, który miał na celu prezentację oraz popularyzację, w ramach zasady nauka-praktyce, badań prowadzonych w zakładach naukowych Instytutu. Prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt oraz dr hab. Agnieszka Masny, prof. IO wygłosiły referaty dotyczące projektów **BIO-FERTIL i QualityBerry**.
4. 15.07.2022r. dr hab. Agnieszka Masny, prof. IO, podczas wizyty delegacji z Uniwersytetu Rolniczego w Taszkencie, przedstawiła tematykę prac badawczych oraz nowe odmiany roślin sadowniczych wyhodowane w Zakładzie Hodowli Roślin Ogrodniczych.
5. 20.07.2022r. w ramach projektu BIOFRUITNET przeprowadzono warsztaty pt.: „**Innowacje w ekologicznych uprawach ogrodniczych – nauka i wiedza w praktyce**”, w których aktywnie uczestniczyli: prof. dr hab. Lidia Sas-Paszt i dr hab. Grzegorz Doruchowski, prof. IO.
6. 10-11.09.2022r. podczas 45 Skierniewickiego Święta Kwiatów Owoców i Warzyw oraz Targów Ogrodniczo-Rolnych dr Anita Kuras i dr Sylwia Keller-Przybyłkiewicz zachęcały najmłodszych do zgłębiania nauk biologicznych w ramach Festiwalu Nauki dla Najmłodszych.
7. 25.11.2022r. w ramach współpracy między skierniewickim i warszawskim oddziałem PTNO, Instytut odwiedzili studenci Wydziału Biologii i Biotechnologii SGGW pod opieką prof. dr hab. Grzegorza Bartoszewskiego. Referaty dla studentów wygłosili: dr inż. Mariusz Lewandowski, dr hab. M. Podwyszyńska, prof. IO, dr Sylwia Keller-Przybyłkiewicz oraz dr inż. Piotr Kamiński.

Oddział skierniewicki liczy 41 członków, w tym 18 emerytów.

Oddział w Szczecinie

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z ryzykiem zachorowania na COVID 19 oraz wprowadzone obostrzenia przez władze uczelni, a w późniejszym okresie obawy starszych, emerytowanych członków, szczeciński oddział nie organizował spotkań Towarzystwa. Nie organizowano również spotkań online ze względu na niedostępność dla znacznej części członków platform internetowych.

Członkowie oddziału brali aktywny udział w organizacji II Festiwalu Wina Pomorza Zachodniego, który odbył się w dniach 20-22.05.2022r. Podczas festiwalu dr hab. Grzegorz Mikiciuk prof. ZUT oraz prof. dr hab. Arkadiusz Telesiński, przeprowadzili wykłady związane z tematyką winiarską.

Oddział PTNO w Szczecinie jako partner projektu pt. *„Wino bez siarki: innowacyjne technologie w winnicy i winiarni wspierające ograniczenie dodatku siarki do win gronowych”* działania M16 „Współpraca” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i krajowych środków publicznych ma za zadanie bezkosztowe promowanie efektów projektu.

Oddział w Warszawie

17.02.2022r. odbyło się zebranie zarządu oddziału w celu opracowania planu działania w 2022 roku.

W oddziale zorganizowano trzy spotkania naukowe, w czasie których wygłoszono trzy referaty:

2.06.2022r. mgr inż. Daria Maciejewska wygłosiła wykład pt. *„Włoski model produkcji wina jako inspiracja do dalszego rozwoju tego typu działalności w centralnej Polsce”*.

12.12.2022r. dr Batjav Batbuyan przedstawił wykład pt. *„Nature and cultural values of Mongolia”*.

14.12.2022r. dr hab. Julita Rabiza-Świder, prof. SGGW, wygłosiła wykład pt. *„Floriada - roślinne trendy po holendersku”*.

27.09.2022r. członkowie PTNO (10 osób) uczestniczyli w zorganizowanym przez zarząd oddziału warszawskiego wyjeździe do Arboretum w Wojsławicach. Podczas spaceru po Arboretum mgr Hanna Grzeszczak-Nowak przedstawiła historię tego miejsca poczynając od założenia ogrodu przez ród von Aulock do chwili obecnej. Zasadą rodu von Aulock była adaptacja naturalnego krajobrazu wraz z jego drzewostanem do zakładanego parku dworskiego oraz uprawę drzew obcego pochodzenia, m. in.: kasztanowca zwyczajnego (*Aesculus hippocastanum*), sosny wejmutki (*Pinus strobus*), dębu czerwonego (*Quercus rubra*), czy tulipanowca amerykańskiego (*Liriodendron tulipifera*). Obecny charakter parku zawdzięcza Fritzowi von Oheimb. Druga wojna światowa nie wpłynęła negatywnie na park, a w późniejszych latach wielokrotnie zmieniali właściciele. W 1977r. Komisja Ogrodów Botanicznych i Arboretów w Polsce nadała parkowi w Wojsławicach rangę Arboretum, a w 1983r. cały obiekt (blisko 5 ha) wpisano do rejestru zabytków kultury. Od 1988r. Arboretum w Wojsławicach jest filią Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego.

Powierzchnię Arboretum systematycznie powiększono i obecnie wynosi ponad 62 ha. Członkowie PTNO z zainteresowaniem zapoznali się z największymi w Polsce kolekcjami roślin: Narodowej Kolekcji Historycznych Odmian Różaneczników (*Rhododendron*) Rasy Łużyckiej, bukszpanów (*Buxus*), piwonii (*Paeonia*), hortensji (*Hydrangea*), barwinków (*Vinca*), przedstawicieli rodziny oczarowatych (*Hamamelidaceae*) oraz największej w Europie kolekcji liliowców (*Hamerocallis*).

W czasie wyjazdu odwiedzono również Winnicę Niemczańską. W winnicy, która powstała w 2017r. nasadzono dwa typy szczepów: klasyczne *vitis vinifera* tj. Chardonnay, Riesling, Pinot Noir, Pinot Gris i czeska Palava (krzyżówka *Tramina červený* i Müller Thurgau). Nowoczesne PIWI reprezentują zaś szczepy takich winorośli jak Solaris, Cabernet Blanc (pochodzi od Cabernet Sauvignon), Muscaris (Solaris z Muskat Biały) i Cabernet Cortis (krzyżówka Cabernet Sauvignon i Solaris). Teren winnicy, o powierzchni 5 ha, to dobrze nasłonecznione zbocza z bogatą w minerały ziemią. Według właścicieli winnicy umożliwia to produkcję wina o unikalnym smaku i aromacie. Podczas zwiedzania winnicy dyskutowano o agrotechnice uprawy szczepów winorośli i technice zbiorów.

Członkowie PTNO aktywnie uczestniczyli w następujących wydarzeniach:

1. 18-19.01.2022r. dr hab. Julita Rabiza-Świder, prof. SGGW - szkolenie pt. „**Rośliny w centrum uwagi**”, organizowane przez Agencję Promocji Zieleni.
2. 3.03.2022r., 28.10.2022r., 25.11.2022r. dr hab. Ewa Skutnik, prof. SGGW wykłady dla słuchaczy Ursynowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku na SGGW.
3. 2.04.2022r., on-line dr hab. Dariusz Sochacki wykład dla uczestników XII Wystawy Tulipanów Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.
4. 2.07.2022r. dr hab. Dariusz Sochacki wykład dla uczestników Festiwalu Róż w Łasku.

Po weryfikacji listy, w warszawskim oddziale jest 42 członków, w tym 6 doktorantów i 7 emerytowanych pracowników. W 2022 roku oddział powiększył się o trzech nowych członków: mgr inż. Monika Grzelak od 1.04., mgr inż. Kamil Lutostański od 6.06., mgr inż. Maria Małachowska od 8.06.

Oddział we Wrocławiu

W oddziale zorganizowano 6 spotkań plenarnych i 2 wyjazdy terenowe, w tym jeden zagraniczny:

1. 4.03.2022r. mgr inż. Katarzyna Godlewska wygłosiła referat pt.: „**Wpływ ekstraktów z roślin wyższych na wzrost, plonowanie i skład chemiczny wybranych gatunków warzyw**”, przedstawiając główne tezy swojej pracy doktorskiej.
2. 19.05.2022r. mgr inż. Aleksandra Raut, doktorantka z Katedry Entomologii i Ochrony Środowiska, Wydział Rolnictwa, Ogrodnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przedstawiła referat pt. „**Uprawa pomidorów w Holandii - zagrożenia fitopatologiczne**”.
3. 2.06.2022r. dr hab. Maria Licznar-Malańczuk, prof. UP we Wrocławiu, wygłosiła dwa referaty: „**Ogrody i tereny zieleni czeskiej Pragi**” oraz „**Zachodnioczeski Trójkąt Uzdrawiskowy – walory przyrodnicze, lecznicze i turystyczne**”.
4. 18-21.07.2022r. pod patronatem wrocławskiego oddziału zorganizowano wyjazd studyjny do Holandii, podczas którego uczestnicy zwiedzili EXPO Floriada w Almere pod Amsterdamem, a następnie wizytowali giełdę kwiatową w Alsmeer, arboreta w Trompenburg oraz w Utrechcie. Ostatnim punktem programu była wizyta w ogrodach pokazowych 'The Gardens of Appelthorn'.
5. 27.08.2022r. zorganizowano wyjazd terenowy do gospodarstwa sadowniczego Państwa Łakomiak w miejscowości Gać pod Oławą, w którym uczestniczyli członkowie oddziału i gość z Turcji odbywający staż naukowy w stacji badawczo-dydaktycznej w Samotworze.
6. 9.11.2022r. mgr inż. Katarzyna Blitek przedstawiła główne tezy swojej pracy doktorskiej pt.: „**Stan i struktura populacji morwy białej (*Morus alba* (L.)) na terenie Wrocławia**”.
7. 7.12.2022r. mgr inż. Bartosz Ratusznik z firmy Bjertnaes and Hoel Norwegia wygłosił referat pt. „**Produce food of best quality together with great people**”, przedstawiając nowoczesne technologie rozmnażania wczesnych ziemniaków oraz uprawy warzyw liściowych.
8. Czterech członków oddziału było współorganizatorami XLIV Naukowej Konferencji Herbologicznej pt. „**Rejonizacja chwastów segetalnych w Polsce**”, która odbyła się we Wrocławiu w dniach 8-9.09.2022r.
9. 26-28.05.2022r. dr hab. Przemysław Bąbalewski, przewodniczący Dolnośląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego, zorganizował wspólnie z zarządem wrocławskim Zjazd Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego w Niemczy, Sycowie i parkach Ziemi Kłodzkiej.

W 2022 roku do wrocławskiego oddziału należały 22 osoby i liczba ta niestety zmniejszyła się o 3 osoby w porównaniu do roku 2021.

Awanse i wyróżnienia

Krzyż Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski otrzymał:

- Prof. dr hab. Bohdan Dobrzański z UP w Lublinie.

Tytuł profesora nauk ogrodniczych otrzymała:

- dr hab. Lidia Sas-Paszt z IO-PIB w Skierniewicach

Stanowisko profesora uzyskali:

- dr hab. Monika Bieniasz z UR w Krakowie
- dr hab. inż. Anna Francke z UMW w Olsztynie
- dr hab. inż. Joanna Majkowska-Gadomska z UMW w Olsztynie
- dr hab. inż. Anna Bieniek z UMW w Olsztynie.

Stopień doktora habilitowanego uzyskał:

- dr Dawid Olewnicki z SGGW w Warszawie w dziedzinie nauk społecznych/ekonomia i finanse.

Stopień doktora nauk w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo uzyskał:

- mgr Raghavendra Prasad z UP w Poznaniu
- mgr inż. Barbara Kowalczyk z UR w Krakowie.

Złoty Medal za Długoletnią Służbę uzyskała:

- dr inż. Jolanta Lisiecka z UP w Poznaniu.

Srebrny Medal za Długoletnią Służbę uzyskała:

- dr hab. Ewa Dorota Zalewska, prof. UP w Lublinie.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za całokształt dorobku otrzymała:

- Prof. dr hab. Adela Adamus.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za działalność naukową otrzymali:

- dr hab. inż. Barbara Jagosz, prof. UR - indywidualna II stopnia

- prof. dr hab. inż. Sylwester Smoleń - indywidualna III stopnia
- dr hab. inż. Monika Bieniasz, prof. UR - indywidualna III stopnia
- dr hab. inż. Agnieszka Sękara, prof. UR - indywidualna III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UR w Krakowie za działalność organizacyjną otrzymali:

- prof. dr hab. inż. Andrzej Kalisz – indywidualna III stopnia
- dr hab. Ewa Capecka, prof. UR - zespołowa III stopnia
- dr hab. Agnieszka Sękara, prof. UR - zespołowa III stopnia
- dr hab. Renata Woojciechowska, prof. UR - zespołowa III stopnia
- dr hab. Iwona Domagała-Świątkiweicz, prof. UR - zespołowa III stopnia
- dr hab. Maciej Gąstoł, prof. UR - zespołowa III stopnia
- dr hab. Elżbieta Jędrzyczek - zespołowa III stopnia
- dr hab. Agnieszka Lis-Krzyściń - zespołowa III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Lublinie za całokształt dorobku otrzymała:

- Prof. dr hab. Halina Buczkowska.

Nagrodę JM Rektora UP w Lublinie za osiągnięcia naukowe otrzymały:

- dr hab. Elżbieta Patkowska, prof. UP - indywidualna II stopnia
- dr hab. Iwona Szot - indywidualna III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Lublinie za osiągnięcia organizacyjne otrzymali:

- dr hab. Katarzyna Dzida - indywidualna I stopnia
- Prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak - indywidualna I stopnia.

Nagrodę JM Rektora UWM w Olsztynie otrzymali:

- dr hab. inż. Anna Francke, prof. UWM
- dr. hab. inż. Joanna Majkowska-Gadomska, prof. UWM
- dr inż. Krzysztof Jadwisieńczyk.

Nagrodę JM Rektora UP w Poznaniu za wybitne osiągnięcia naukowe poparte publikacjami w czołowych czasopiśmie międzynarodowych otrzymał:

- dr hab. Grzegorz Łysiak, prof. UPP - indywidualna I stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Poznaniu za osiągnięcia naukowe udokumentowane publikacjami otrzymali:

- Prof. dr hab. Marek Siwulski – zespołowa I stopnia
- dr hab. Beata Janowska, prof. UPP – zespołowa III stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP w Poznaniu za działalność organizacyjną na rzecz katedr, wydziału oraz uczelni otrzymał:

- dr inż. Piotr Czuchaj- zespołowa III stopnia.

Medal „Zasłużony dla Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu” otrzymał:

- Prof. dr hab. Roman Hołubowicz

Nagrodę JM Rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia naukowe otrzymali:

- dr Karolina Nowakowska - zespołowa II stopnia

- dr hab. Andrzej Pacholczak, prof. SGGW- zespołowa II stopnia

- dr hab. Marzena Wińska-Krysiak - zespołowa II stopnia.

Nagrodę JM Rektora SGGW w Warszawie za osiągnięcia organizacyjne otrzymali:

- dr hab. Dariusz Wrona, Prof. SGGW - indywidualna II stopnia oraz zespołowa I stopnia

- dr hab. Marzena Wińska-Krysiak – indywidualna III stopnia

- dr Mariola Wrochna – zespołowa I stopnia

- dr hab. Marzena Wińska-Krysiak – zespołowa I stopnia

- dr hab. Dawid Olewnicki – zespołowa I stopnia.

Nagrodę JM Rektora UP we Wrocławiu za wyróżniającą się aktywność naukową otrzymała:

- prof. dr hab. inż. Katarzyna Adamczewska-Sowińska.

Nagroda Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za osiągnięcia we wdrażaniu postępu w rolnictwie, rozwoju wsi i rynkach rolnych za 2020 rok, Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – PIB prof. dr hab. Dorota Konopacka dokonała uroczystego wręczenia dyplomów zespołowi autorskiemu z IO-PIB. Nagrodę za opracowanie wdrożone do praktyki rolniczej pt. „Wyhodowanie i wdrożenie do uprawy towarowej w Polsce odmian porzeczki czarnej uzyskanych w IO-PIB” otrzymali: **dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO, dr inż. Łukasz Seliga**, mgr Jolanta Kubik, inż. Alicja Klepaczka, Stanisław Bodek.

Nagroda Naukowiec Przyszłości 2022 w kategorii: Zespół badawczy przyszłości za realizację projektu pt. „Opracowanie technologii innowacyjnych nawozów mineralnych wzbogaconych mikrobiologicznie” oraz pozytywne podejście

do upowszechniania dotychczasowych wyników przedsięwzięć wśród całego społeczeństwa została przyznana Zespołowi Badawczemu Zakładu Mikrobiologii i Ryzosfery Instytutu Ogrodnictwa – PIB pod kierownictwem **prof. dr hab. Lidii Sas – Paszt**.

Statuetką Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w uznaniu zasług na rzecz rozwoju polskiej hodowli roślin zostali uhonorowani pracownicy Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych IO-PIB w Skierniewicach: **dr hab. Agnieszka Masny, prof. IO, dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO, dr inż. Mariusz Lewandowski i dr Piotr Kamiński, oraz emerytowani hodowcy** - prof. dr hab. Roch W. Doruchowski oraz prof. dr hab. Elżbieta U. Kozik.

Podczas jubileuszowej X Międzynarodowej Konferencji Borówkowej w Ożarowie Mazowieckim pt. „ Nowoczesna Uprawa Borówki # Nowa ERA”, pracownicy Instytutu Ogrodnictwa-PIB, dr Monika Kałużna i **dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO** zostali uhonorowani okolicznościową statuetką za wieloletnią współpracę z czasopismem „Jagodnik”.

Dr hab. inż. Anna Bieniek, prof. UWM otrzymała podziękowania od Rektora UWM w Olsztynie oraz statuetkę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustawa Marka Brzezina za wieloletnie zaangażowanie i współpracę.

XIX Konkurs na Najlepszą Pracę Magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 9.12.2022r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej. Oto nagrodzone osoby w poszczególnych oddziałach:

- **oddział krakowski** – konkurs nie odbył się,
- **oddział lubelski** – konkurs nie odbył się z powodu braku absolwentów kierunku ogrodnictwo,
- **oddział olsztyński** – brak prac z zakresu ogrodnictwa,
- **oddział poznański** – mgr inż. Kingsley Chinazor Unegbu (Nigeria) za pracę pt. „The morphological and fluorescence parameters of kale microgreens cultivated under different light spectrum” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Barbary Frączczak. Ponadto, dwie prace uzyskały wyróżnienia,
- **oddział szczeciński** – konkurs nie odbył się,
- **oddział warszawski** – mgr inż. Anna Maria Wilkos za pracę pt. „Wpływ wybranych olejków eterycznych na rozwój *Microcyclosporella mali* - sprawcy brudnej plamistości jabłek” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Ewy Mirzwy-Mróż,
- **oddział wrocławski** – mgr inż. Urszula Bałuszyńska za pracę pt. „Ocena bioróżnorodności flory w sadzie jabłoniowym w uprawie eliminującej zastosowanie herbicydów” wykonaną pod kierunkiem dr hab. Marii Licznar-Małańczuk, prof. UP.

Konferencje naukowe

Członkowie PTNO wzięli udział w następujących konferencjach naukowych:

1. **XXXIV Konferencja Embriologiczna**, Kraków, 20-23.05.2022r. – uczestniczyła prof. dr hab. A. Adamus (oddział krakowski).
2. **Vlth Polish Congres of Genetics**, Kraków, 27-30.06.2022r. – uczestniczyli: prof. dr hab. A. Adamus i prof. dr hab. R. Barański (oddział krakowski).
3. **8th Central European Congress of Life Sciences Eurobiotech**, Kraków – uczestniczył prof. dr hab. R. Barański (oddział krakowski).
4. LIX Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego: **“Amor plantarum nos unit”**, Warszawa, 29.06.-3.07.2022r. – uczestniczyły: prof. dr hab. B. Pawłowska i dr M. Maślanka (oddział krakowski) oraz dr hab. A. Pacholczak, dr hab. D. Sochacki, dr K. Nowakowska (oddział warszawski).
5. **Plants Metals Conference and MC Meeting - COST Action 19116 Trace metal metabolism in plants**, Ankara Turcja, 30.08-2.09.2022r. – uczestniczył prof. dr hab. S. Smoleń (oddział krakowski).
6. **International Wine Congress**, Sarospatok, Tokaj, Węgry, 13-16.11.2022r. – uczestniczył dr hab. M. Gąstoł, prof. UR (oddział krakowski).
7. European CircLean Open Innovation Workshop **„Implementing and monitoring circular economy business models”**, Waste Thermal Treatment Plant, Ekospalarnia, Kraków – uczestniczyła dr hab. E. Hanus-Fajerska, prof. UR (oddział krakowski).
8. XXVIII Konferencja Naukowa **“Infrastruktura i Środowisko w Gospodarce o Obiegu Zamkniętym”**, Kościelisko, 1-3.06.2022r. – uczestniczyła dr hab. B. Jagosz, prof. UR (oddział krakowski).
9. **International Congress on Sustainable Development in the Human Environment - Current and Future Challenges**, Alanya, Turkey, 19-22.10.2022r. - uczestniczyła dr hab. B. Jagosz, prof. UR (oddział krakowski).
10. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych **„Ochrona roślin sadowniczych w obliczu strategii Europejski Zielony Ład”** Instytut Ogrodnictwa, Skierniewice – uczestniczył dr hab. J. Nawrocki (oddział krakowski).
11. Konferencja **„Zintegrowane podejście do ochrony ekosystemów przed inwazyjnymi roślinami obcymi w południowej Polsce – IAS/EcoSystemCARE”** w ramach Programu Operacyjnego **„Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu, Katowice”**, 16.03.2022r. – uczestniczyła dr hab. B. Nowak (oddział krakowski).
12. Konferencja Naukowa pt. **„Najnowsze osiągnięcia w uprawie oraz hodowli chryzantem i innych roślin ozdobnych”**, Bydgoszcz, 21-22.09.2022r. – uczestniczyli:
 - prof. dr hab. B. Pawłowska, dr B. Szewczyk-Taranek (oddział krakowski),
 - dr hab. B. Marcinek i dr hab. inż. M. Szmagara (oddział lubelski),
 - dr hab. E. Skutnik, dr hab. J. Rabiza-Świder, dr hab. D. Sochacki, dr hab. A. Pacholczak, prof. SGGW, dr K. Nowakowska, mgr inż. M. Grzelak (oddział warszawski)
 - dr hab. P. Bąbelewski, który przedstawił referaty: 1. pt. „Wpływ hydroboxu i dawki wody na wzrost i cechy biometryczne wybranych krzewów ozdobnych”, 2. pt. „Wykorzystanie samolotów bezzałogowych do monitorowania zieleni” oraz 3. referat pt. „Zastosowanie nawozów organicznych nowej generacji w produkcji hortensji drzewkowatej” (oddział wrocławski).

13. Ogólnopolska Konferencja pt. *"Ozdobne Rośliny Cebulowe"*, Warszawa, 29.11.2022r. - uczestniczyła dr hab. B. Marcinek (oddział lubelski) oraz dr hab. D. Sochacki (oddział warszawski).
14. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *"Rośliny lecznicze w nauce i kulturze"*, Warszawa, 20-22.05.2022r. – uczestniczyli: dr n. farm. M. Walasek-Janusz i dr hab. R. Gruszecki (oddział lubelski).
15. Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *"Naturalne surowce lecznicze i kosmetyczne"*, Lublin, 15–16.11.2022r. - uczestniczyli dr hab. G. Zawiślak, dr hab. B. Hawrylak-Nowak, dr hab. E. D. Zalewska, dr S. Michałek, dr M. Parzymies, dr n. farm. M. Walasek-Janusz i dr hab. R. Gruszecki (oddział lubelski). W skład komitetu organizacyjnego tej konferencji wchodził prof. dr hab. R. Nurzyńska-Wierdak (wiceprzewodnicząca), dr S. Michałek i dr K. Rubinowska.
16. *X Międzynarodowa Konferencja Borówkowa*, Ożarów Mazowiecki, 1-2. 03.2022r. - dr A. Kuras wygłosiła referat pt. *"Skąd się biorą zmienności genetyczne - analiza materiału z Polski"* oraz dr hab. S. Pluta, prof. IO wygłosił referat pt. *"Hodowla nowych odmian borówki wysokiej – główne ograniczenia uzyskania odmian typu północnego"* (oddział skierniewicki).
17. *Międzynarodowe Forum Sadownicze*, Lwów, 01.2022r. oraz Forum Sadownicze, Winnica – uczestniczyła dr hab. M. Bieniasz, prof. UR (oddział krakowski).
18. *1st International PhD Student's Conference at the University of Life Sciences*, Lublin, 26.04.2022r. – uczestniczyła mgr inż. M. Grzelak (oddział warszawski).
19. XIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Technologów Przetwórstwa Owoców i Warzyw, Zegrze 26-27.05.2022r. – uczestniczył dr T. Krupa (oddział warszawski).
20. II Konferencja Młodych Naukowców pt. *"Nowoczesne rolnictwo dla biogospodarki"* 1.06.2022r. – uczestniczyli: dr hab. A. Pacholczak, dr K. Nowakowska, mgr inż. M. Grzelak (doniesienia ustne online) (oddział warszawski).
21. *XXXVII Sympozjum Akarologiczne*, Gdańsk – Sobieszewo, 8-11.06.2022r. -uczestniczyła mgr inż. A. Pińkowska uzyskując nagrodę III stopnia Polskiego Towarzystwa Akarologicznego w kategorii Najlepszy Referat (oddział warszawski).
22. IX Sympozjum EURAAC *"Acarology 1.0 to 2.0: Progress in Changing Times"* Bari, Włochy, 12-15.07.2022r. - uczestniczyła mgr inż. A. Pińkowska (oddział warszawski).
23. XLIV Konferencja z cyklu *"Rejonizacja Chwastów Segetalnych w Polsce"*, Wrocław, 7-9.09.2022r. – uczestniczyła dr M. Wrochna (oddział warszawski), dr hab. M. Licznar-Małańczuk, U. Bałuszyńska, dr hab. I. Sosna, dr E. Gudarowska, dr M. Czaplicka przedstawili referat pt. *"Od likwidacji do tolerancji zachwaszczenia – historia pielęgnacji gleby w uprawach sadowniczych"* (oddział wrocławski).
24. International Scientific Conference *"Agroecology-sustainable-Agriculture"* on Mongolian University of Life Science, Ułan Bator, 8.10.2022r. - uczestniczył dr hab. D. Wrona, prof SGGW (oddział warszawski).
25. VI Konferencja Naukowa *"Nauka i Praktyka – Rolnictwo różne spojrzenia"* - Rola nauk rolniczych we wdrażaniu koncepcji zrównoważonego systemu żywnościowego *"od pola do stołu"*, Chełm, -8.06.2022r. – dr hab. M. Licznar-Małańczuk, I. Kwiecińska zaprezentowały poster pt. *"Modyfikacja technologii uprawy drzew w zakresie ograniczenia stosowania herbicydów w sadzie i jej wpływ na produkcję jabłka deserowego"* oraz dr hab. I. Sosna przedstawił poster pt. *"Wpływ różnych sposobów pielęgnacji gleby w rzędach drzew na wartość produkcyjną sadu śliwowego"* (oddział wrocławski).

26. Konferencja „Gospodarowanie wodami opadowymi”, Polanica Zdrój, 14.09.2022r. - dr J. Mazurek wygłosił referat pt. „*Skutki chorobowe niedostatku tlenu dla roślin w kontekście gospodarki wodnej drzew w warunkach miejskich*” (oddział wrocławski).
27. Konferencja Szkółkarska „*Szanse i wyzwania*”, Katowice, 28.11.2022r. – dr J. Mazurek przedstawił referat pt. „*Choroby i szkodniki w szkółkach oraz metody ich zwalczania*” (oddział wrocławski).
28. Konferencja „*Szkółkarstwo - szanse i wyzwania*”, Katowice, 2022r., - uczestniczyli: prof. dr hab. B. Pawłowska i dr B. Szewczyk-Taranek (oddział krakowski).
29. *XV International Asparagus Symposium*, Kordoba, Hiszpania, 12-17.06.2022r., uczestniczył prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski, członek komitetu Naukowego Sympozjum (oddział poznański).

Refleksje z III Zjazdu Towarzystw Naukowych, GDAŃSK 20-22.10.22r.

Prof. dr hab. Piotr Siwek, Prezes PTNO

Przedstawiciele 50 Towarzystw Naukowych spotkali się na 3 dni w gościnnym Gdańsku w Dworze Heweliusza, siedzibie Uniwersytetu Gdańskiego w Sopocie i Głównym Budynku Politechniki Gdańskiej. Tym razem głównym organizatorem było Gdańskie Towarzystwo Naukowe i Rada Towarzystw Naukowych przy PAN. W obradach wzięło udział ponad 100 przedstawicieli towarzystw naukowych z całej Polski. Wygłoszono kilkadziesiąt referatów plenarnych oraz w sekcjach tematycznych, obejmujących nauki przyrodnicze, ścisłe i humanistyczne.

Uroczysta sesja plenarna prowadzona przez prof. Iwonę Hoffman pozwoliła zapoznać się zebranych ze stanem i rolą towarzystw naukowych w promocji osiągnięć nauki. W Polsce jest zarejestrowanych 330 towarzystw, a 98% z nich publikuje monografie i inne okazjonalne wydawnictwa. Znaczna odsetek towarzystw (37%) wydaje regularne czasopisma naukowe. W wystąpieniach prof. Zbigniewa P. Kruszewskiego, prof. Andrzeja Grzywacza i prof. Jerzego Błażejewskiego zabrzmiała głęboka troska o wiarygodność przekazu naukowego. Wskazano też na wielkie możliwości towarzystw w integrowaniu środowisk oraz kształceniu postaw. Jednocześnie bardzo dobitnie zwrócono uwagę

na brak ustawy określającej pozycję towarzystw i dostępu do budżetowych środków finansowych. Po kilkunastu latach pracy nad taką ustawą nadal nie ma woli politycznej w tej sprawie (pomimo wyraźnej aprobaty Konferencji Rektorów). Zatem, od pierwszego dnia, celem Zjazdu stało się wypracowanie treści ustawy i skierowanie jej do najwyższych organów ustawodawczych. Projekt został dopracowany przez uczestników i przegłosowany jednogłośnie. Zawiera on 16 ważnych punktów, a wśród nich: definicję towarzystwa naukowego, kryteria określające organy rejestracyjne, podmioty wsparcia finansowego i uwzględnienie pomocy samorządów terytorialnych i UE w ich działalności.

Punktem wyjścia do dyskusji nad obecnymi problemami towarzystw było zdanie: „nauka chce uznania – zamiast tego jest utrata poparcia i nieufność”. A przecież towarzystwa naukowe mówią głosem obiektywnej prawdy, otwartości, wnoszą krytyczne spojrzenie oraz nowe punkty widzenia, w przeciwieństwie do polityki i religii, które głoszą prawdy absolutne, niepodważalne, według własnego systemu nakazów i zakazów.

Padło też pytanie: - *Dlaczego dziś nie chce się słuchać ludzi mądrych?* Odpowiedź nie jest trudna;

ze względu na strach przed indoktrynacją i ideologizacją. Istnieje powszechna podejrzliwość także wobec głosu nauki. Aktywność środowiska rośnie więc głównie w obliczu awansów.

W działalności towarzystw naukowych obserwowane są również zmiany pozytywne. Członkowie niektórych towarzystw myślą i działają inaczej niż tylko przez doraźne organizowanie konferencji naukowych i wydawnictw. Dobrym przykładem może być utworzenie funkcji rzecznika prasowego w Towarzystwie Mykologicznym, działającym przy Ogrodzie Botanicznym w Warszawie. W myśl zasady, że sukces jest efektem wspólnej pracy Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej zachęca do prezentacji nieukończonych prac (wersji roboczych), jeszcze na długo przed ich publikacją. W celu konstruktywnej i życzliwej krytyki powstają grupy robocze, nawiązujące dyskusję. Polskie Towarzystwo Edukacji Medialnej z kolei prowadzi webinary związane z edukacją medialną, na które

zapraszani są specjaliści z różnych dziedzin. Co trzeba robić aby ludzie chcieli nas słuchać? Po pierwsze - potrzebne jest wyjście poza ramy dotychczasowych form aktywności. Nie wystarczą referaty głoszone „ex catedra”, konieczne jest skuteczne komunikowanie i docieranie do odbiorcy na wszystkich etapach życia, począwszy od dzieci, a kończąc na seniorach. Drogi do osiągnięcia tego celu prowadzą przez utrzymanie na wysokim poziomie obiektywności przekazu, upracticznienie wiedzy, włączenie komunikacji lokalnej i wykorzystanie dostępnych kanałów przekazu medialnego (internet, interaktywne wystawy, warsztaty, wyjazdy studialne). W dziedzinie ogrodnictwa posiadamy bardzo bogate zasoby tematów i środków dla prowadzenia takiej działalności. Potrzebujemy tylko chęci i realizacji pomysłów, czego życzę wszystkim członkom Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych.

Fot. Jakub Strzelczyk CC BY-SA 4.0

Szparagowa Konferencja Prasowa 2022

mgr Anna Zaworska, Katedra Warzywnictwa, UP w Poznaniu

Szparagowa Konferencja Prasowa odbyła się 5.05.2022r. w hotelu Novotel w Poznaniu, po dwuletniej przerwie, spowodowanej pandemią Covid-19. Było to kolejne spotkanie, zorganizowane tradycyjnie przez Polski Związek Producentów Szparaga (PZPS) oraz Katedrę Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Podczas konferencji oficjalnie otwarto tegoroczny sezon szparagowy oraz promowano spożycie tego wartościowego warzywa.

W konferencji wzięli udział Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski, dzięki któremu Urząd Marszałkowski od wielu lat wspiera organizację tej konferencji. Z dużą przyjemnością powitaliśmy również przedstawicieli władz Uczelni, prof. dr. hab. inż. Piotra Ślósarza, prorektora ds. studiów, kancлера mgr. Roberta Fabiańskiego, a także rzeczniczkę prasową mgr Iwonę Cieślik. Gościliśmy również Bogdana Fleminga - dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, oraz Marcina Brambora - wicestarostę powiatu nowotomyskiego i Dorotę Gorzelniak - członka zarządu powiatu wolsztyńskiego. „Szparagowe gminy” reprezentowali: Bartosz Derech - wójt gminy Rokietnica i Waldemar Kalitka - zastępca wójta gminy Przemęt. Wśród gości byli także: Jan Maćkowiak - dyrektor Muzeum Rolnictwa w Szreniawie oraz Andrzej Chwaliński - kierownik Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa w Nowym Tomyślu.

Na konferencję licznie przybyli przedstawiciele prasy, telewizji i radia, których obecność umożliwia promowanie w szerokiej skali wspomnianego warzywa, jakim jest szparag.

Konferencję otworzył prezes Polskiego Związku Producentów Szparaga mgr Marian Jakobsze, a prof. dr. hab. Mikołaj Knaflewski serdecznie powitał wszystkich gości.

W kolejnej części spotkania, poprzedzając dyskusję, profesor Knaflewski omówił zagadnienia dotyczące aktualnej sytuacji w produkcji szparaga, możliwości rozwoju produkcji i konsumpcji szparaga w Polsce. Ponadto podkreślił walory dietetyczne i prozdrowotne tego warzywa, a także przedstawił kilka informacji na temat organizowanych w kraju imprez, mających związek ze szparagiem. Produkcja szparaga w naszym kraju rośnie i w ostatnich latach wynosi 10-13 tys. ton. Powierzchnia szparagarni, według portalu e-warzywnictwo, wynosi 2500 ha, z czego ponad połowa (51%) znajduje się w województwie wielkopolskim, po 11% w dolnośląskim, lubuskim, opolskim i lubelskim, a najmniej w podlaskim (ok. 4 ha) i małopolskim (ok. 2 ha). Profesor

powiedział również o zaawansowaniu prac na rzecz Muzeum Szparagowego, które jest tworzone w Nowym Tomyślu w Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa. W kwietniu br. została tam założona mała, pokazowa szparagarnia, a ponadto uzgodniono powierzchnie i pomieszczenia przeznaczone na cele muzeum. Muzeum oraz Polski Związek Producentów Szparaga apelują o zbieranie starych narzędzi i innych przedmiotów związanych z tym warzywem. Profesor zakończył swoje wystąpienie kilkoma ciekawostkami związanymi ze szparagiem: ulicę Szparagową można znaleźć w Wysogotowie koło Poznania, a nazwisko Szparaga nosi w Polsce kilkaset osób. Najbardziej znana z nich jest Dorota Szparaga, podróżniczka, pasjonatka górskich szlaków długodystansowych. Jest ona siódmą osobą i trzecią kobietą, która pokonała szlak przez Alpy „Via Alpina Red Trail” (2650 km) solo w całości za jednym razem. Kończąc swoje wystąpienie profesor Knaflewski zachęcił do dyskusji i odpowiedział na pytania uczestników konferencji.

Korzystając z okazji Waldemar Kalitka, zastępca wójta gminy Przemęt poinformował o święcie szparagowym, które odbędzie się w Mochach 24.06.2023r.

W drugiej części konferencji prezes Marian Jakobsze zaprosił uczestników do degustacji ponad dwudziestu różnorodnych potraw z udziałem szparagów. Wśród nich znalazły się zupy, szparagi z mięsem lub rybami, sałatki, bajgle i gofry, a także szparagi kiszone. Kucharze hotelu Novotel nie zapomnieli też o deserach, panna cotta z truskawką i szparagami oraz lody szparagowe. Wszystko

podano na pięknie udekorowanym stole, a w kompozycjach kwiatowych znalazły się świeże szparagi.

Wywiadów dla mediów w trakcie konferencji udzielili między innymi prezes PZPS Marian Jakobsze oraz prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski i dr Tomasz Spizewski z Katedry Warzywnictwa.

Konferencja prasowa, która gromadzi każdorazowo wielu przedstawicieli mediów, zaowocowała licznymi artykułami w prasie drukowanej oraz internecie, informacjami w radiu i telewizji WTK, na przykład:

- <https://wtk.pl/news/80563-sezon-na-zloto-wielkopolskich-pol>
- <https://www.youtube.com/watch?v=ARcX1WozTSQ&list=RDCMUClgPPclOi0F4BTs6MuokClQ>
- <https://www.e-warzywnictwo.pl/relacja-wideo-z-xxvii-szparagowej-konferencji-prasowej,71,artykul,5,6760>
- http://radiopoznan.fm/informacje/pozostale/sezon-szparagowy-w-pelni-niestety-brakuje-chetnych-do-zbierania-tych-warzyw_2
- <https://agrarlex.pl/artykuly-z-serwisow/biale-zielone-fioletowe-szparagi-w-poznanskim-novotelu>
- <https://www.warzywaiowoce.pl/wiom/articles/aktualnosciamiom/biale-zielone-fioletowe-szparagi-w-poznanskim-novotelu-2350843>

Fot. A. Zaworska

Rozpoczęcie konferencji, prezes Polskiego Związku Producentów Szparaga mgr Marian Jakobsze

Prof. M. Knaflewski w trakcie krótkiej prelekcji

Wywiad z mgr. Marianem Jakobsze

Potrawy do degustacji z udziałem szparagów

Wywiad z prof. dr. hab. Mikołajem Knaflewskim

Wywiad z dr. Tomaszem Spizewskim.

Odeszli od nas

Prof. dr hab. Stanisław Cebula – człowiek, naukowiec, nauczyciel

Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł 15.01.2022 r. w wieku 74 lat. W naszej pamięci pozostanie jako wzór kultury, erudycji i życzliwości, a jednocześnie osoba bardzo skromna i bezpośrednia. W rozmowach często wracał do początków swojej pracy w Akademii Rolniczej i postaci prof. Tadeusza Wojtaszka - swego mistrza i nauczyciela. Z szacunkiem wypowiadał się zawsze o kolegach i koleżankach, niezależnie od zajmowanych stanowisk i przekonań. Jego głos był uważnie słuchany na Radach Wydziału i w innych gremiach uczelnianych, w których uczestniczył w swej długoletniej służbie. Nawet ciężka choroba i czas emerytury nie przerwały Jego pracy w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych. Był tam, gdzie było jego miejsce – zawsze z dobrą, wyważoną radą i sprawiedliwą oceną dorobku pracowników naukowych z Dziedziny nauk rolniczych. Pomocny i życzliwy ludziom nauki i każdemu, kto zwrócił się o pomoc. Odszedł prawy i szlachetny człowiek, dobry organizator i wnikliwy naukowiec.

Profesor Stanisław Cebula urodził się 29 maja 1947 r. w Gołkowicach Górnych, k. Starego Sącza. Po maturze podjął studia na Wydziale Ogrodniczym ówczesnej Akademii Rolniczej w Krakowie, które w roku 1973 ukończył z wyróżnieniem. Podczas studiów, w uznaniu osiągnięć naukowych, uzyskał stypendium francuskiego Ministerstwa Młodzieży i Sportu, które zrealizował w międzynarodowym zespole w gminie Ardes. Po ukończeniu z wyróżnieniem studiów podjął pracę jako instruktor w Spółdzielni Ogrodniczej w Nowym Sączu. Zainteresowania naukowe były jednak silniejsze i wkrótce przyjął propozycję prof. Tadeusza Wojtaszka rozpoczęcia pracy w Zespole Warzywnictwa Instytutu Produkcji Ogrodniczej. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w roku 1979, a stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie warzywnictwa w roku 1989. Tytuł naukowy profesora otrzymał w roku 1996, a na stanowisko profesora zwyczajnego awansował

w roku 2005. Profesor Stanisław Cebula był wybitnym specjalistą z zakresu warzywnictwa. W Jego dorobku wyjątkową wagę miały nowatorskie badania nad systemami prowadzenia i cięcia papryki słodkiej pod osłonami.

Już w Jego rozprawie doktorskiej była obecna problematyka ziem górskich, którą kontynuował w projektach badawczych oraz w działalności organizacyjnej. W latach 1990–2015 był członkiem Komitetu Zagospodarowania Ziem Górskich PAN, w którym pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Karpackiej (1993–1999), a następnie wiceprzewodniczącego Komitetu (2003–2015). Od 2007 r. był członkiem Rady Programowej czasopisma *„Problemy Zagospodarowania Ziem Górskich”*.

Zainteresowania naukowe Profesor zrealizował w 10 projektach badawczych finansowanych przez KBN, MNiSW oraz MRiRW, w których najczęściej pełnił funkcję kierownika lub głównego wykonawcy. Za wybitny wkład w rozwój ogrodnictwa w roku 2016 został uhonorowany najwyższym odznaczeniem Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN – Medalem Michała Oczapowskiego. Dorobek

Profesora Stanisława Cebuli jest bardzo bogaty i łącznie obejmuje 228 pozycji, w tym 104 oryginalne prace twórcze, 9 rozdziałów w podręcznikach warzywnictwa o zasięgu ogólnopolskim, 67 doniesień na konferencje, sympozja i kongresy oraz liczne artykuły popularnonaukowe. Jego prace naukowe zostały opublikowane w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Pan Profesor był także autorem 14 opracowań wdrożeniowych oraz zgłoszenia patentowego. Współpracował także z zagranicznymi placówkami naukowymi: z Uniwersytetem Rolniczym w Płowdiw w Bułgarii, Słowackim Uniwersytetem Rolniczym w Nitrze, Uniwersytetem Adana w Turcji, Uniwersytetem w Montpellier i Narodowym Instytutem Badań Rolniczych INRA w Awinionie we Francji oraz Uniwersytetem w Maladze w Hiszpanii, gdzie odbywał staże i misje naukowe oraz prowadził wykłady.

Prof. dr hab. Stanisław Cebula miał również znaczące osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej. Był promotorem 3 przewodów doktorskich. Pod jego kierunkiem ponad 100 studentów wykonało prace magisterskie i ponad 60 studentów – prace inżynierskie. Opracował recenzje wielu prac doktorskich i wniosków w postępowaniach habilitacyjnych, recenzje wydawnicze rozpraw habilitacyjnych oraz recenzje dorobku do tytułu naukowego profesora. Dla potrzeb Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów wielokrotnie przedstawiał recenzje w postępowaniach o nadanie tytułu profesora. Pełnił funkcję przewodniczącego komisji habilitacyjnej w kilkunastu postępowaniach.

Wyjątkowe cechy osobowości Profesora Stanisława Cebuli pozwoliły na pełnienie wielu ważnych dla środowiska naukowego funkcji. Wyjątkowe znaczenie miała Jego działalność w Polskim Towarzystwie Nauk Ogrodniczych od czasu powstania w 1987 r. Pełnił kolejno funkcje skarbnika, wiceprezesa oraz prezesa Zarządu Głównego (1999–2007). W tym czasie (2-5.09. 2003 r.) w Krakowie odbył się I Zjazd PTNO, któremu przewodniczył. Za działalność promującą polskie ogrodnictwo w kraju i zagranicą został uhonorowany Medalem

Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (2007) oraz godnością członka honorowego Towarzystwa (2011). W latach 2009–2014 był kierownikiem Katedry Roślin Warzywnych i Zielarskich, członkiem Senatu Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (1996–2002), członkiem kilku komisji senackich (od 1993 r.) i przewodniczącym Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich (1999–2005). Wiele lat pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rozwoju Wydziału Ogrodniczego. Ponadto był członkiem następujących bardzo ważnych dla środowiska naukowego gremiów: Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN w latach 1999–2015, Zespołu Integracyjno-Eksperymentalnego Ekonomiki Rolnictwa PAN (2009–2010), Sekcji Ogrodniczej Zespołu Nauk Rolniczych i Leśnych Komitetu Badań Naukowych (2000), Rady Naukowej Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach (2011–2015) oraz Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego (2005–2008). W roku 2009 był międzynarodowym ekspertem Georgia National Science Foundation – odpowiednika KBN w Gruzji. Od roku 2010 był ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej do oceny kierunku ogrodnictwo, a od roku 2012 pełnił prestiżową funkcję w Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Wiele lat Profesor Stanisław Cebula współpracował z Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Profesor Honorowy i członek Rady Programowej redagowanego na tym Wydziale czasopisma „Acta Agrobotanica”.

Wszystkie osiągnięcia Profesora Stanisława Cebuli były efektem ogromnej pracowitości oraz Jego umiejętności współpracy indywidualnej i zespołowej. Pod tym względem był i pozostanie dla nas wzorem. Pożegnaliśmy Go w mroźnym, ale wyjątkowo słonecznym dniu 24.01.2022 r. na Cmentarzu Batowickim w Krakowie w obecności J.M. Rektora, Dziekana WBiO oraz licznie zgromadzonych członków Rodziny oraz przyjaciół naszej Uczelni i przedstawicieli zaprzyjaźnionych ośrodków naukowych w Polsce.

Prof. dr hab. Piotr Siwek

Przeczytaj koniecznie

Kokorycze - byliny warte rozpowszechnienia

dr hab. Regina Dębicz, prof. UP,
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Kokorycz *Corydalis* to rodzaj roślin z rodziny mawkowatych *Papaveraceae*, do którego należy 460 gatunków. Występują w Ameryce Północnej i całej Euroazji, najwięcej w Chinach (350 gatunków, z czego większość to endemity). Kilka gatunków spotykanych jest w wysokich górach Afryki, a jeden w strefie okołobiegunowej. W Polsce rośnie 6 gatunków kokoryczy: drobna *Corydalis pumila*, pełna *C. solida*, pusta *C. cava*, wątła *C. intermedia*, żółta *C. lutea* i żółtawa *C. capnoides*. Kokorycze uprawiane w naszych ogrodach to niewysokie byliny o delikatnej budowie, mające ozdobne liście i kwiaty. Liście są zwykle głęboko podzielone, pierzaste lub trzylistkowe, niekiedy pokryte woskowym nalotem. Kwiaty - z charakterystyczną długą ostrogą - tworzą groniaste kwiatostany. Barwa kwiatów i pora kwitnienia zależą od gatunku. Kokorycze tworzą nasiona opatrzone elajosomami „ciałkami mrówczymi”. Te bogate w tłuszcze wyrostki, osadzone na nasionach, są chętnie zjadane przez mrówki, które przy okazji roznoszą nasiona, powiększając tym samym zasięg rośliny. Taki sposób rozsiewania nasion określany jest mianem myrmekochorii. Najczęściej uprawiane gatunki kokoryczy:

Kokorycz żółta (żłocista) *Corydalis lutea*

Jest to europejska bylina, uprawiana w ogrodach od ponad 400 lat. Tworzy liczne, gęsto ulistnione łodygi wysokości 20-40 cm. Liście z wierzchu są zielone, a od spodu pokryte niebieskawym nalotem. Kwiaty żółtożółte (na wierzchołkach ciemniejsze) rozwijają się od maja do września. Obficie się rozsiewa i łatwo rozprzestrzenia, w czym pomagają jej mrówki. Dlatego nie powinniśmy się dziwić, gdy pojedyncze okazy znajdziemy w różnych miejscach ogrodu. Zaliczana jest do bylin długowiecznych. Dobrze rośnie zarówno w miejscach półcienistych, jak i słonecznych, suchych.

Kokorycz pusta *Corydalis cava*

Występuje w lasach bukowych w południowo-zachodniej Polsce i na Pogórzu Karpackim. Nazwa gatunkowa pochodzi od bulwy (wielkości orzecha włoskiego), która w środku jest pusta. Z bulw wczesną wiosną wyrastają pędy wysokości 20-30 cm, każdy z dwoma niebieskozielonymi liśćmi. Kwiaty są różowo-fioletowe lub białe. Kwitnie obficie wiosną (od marca do maja) i tworzy bujne, zwarte kępy. Po wytworzeniu nasion cała część nadziemna zanika. Rozsiewa się sama, dając niejednorodne potomstwo. Ma właściwości lecznicze i trujące.

Kokorycz pełna *Corydalis solida*

W odróżnieniu od poprzedniego gatunku tworzy drobne, pełne bulwy. Dorasta do wysokości 20 cm. Widoczna jest w lasach i starych parkach wczesną wiosną w czasie kwitnienia. Kwiaty ma różowo-fioletowe, blad różowe lub fioletowe. Pod koniec maja rośliny zamierają.

Do ogrodu szczególnie się nadają wyselekcjonowane odmiany 'George Baker' o intensywnie czerwonych kwiatach oraz 'Blue Dream' o jasnoniebieskiej barwie kwiatów. W czasie kwitnienia konieczna jest selekcja, gdyż nie wszystkie rośliny tych odmian, mnożone generatywnie, powtarzają dokładnie cechy rośliny matecznej.

Kokorycz pogięta *Corydalis flexuosa*

To gatunek odkryty niedawno, gdyż dopiero 1986 roku, w Chinach. Tworzy zwarte kępy wysokości 20-50 cm. Część podziemną tej byliny stanowią łatwo dzielące się rozłogi z mięsistymi łuskami (bulwkami). Pędy są sztywne, wzniesione i nierozgałęzione. Do najatrakcyjniejszych odmian należą: 'China Blue' - o niebiesko-białych kwiatach i zielonych liściach z czerwono-purpurowymi kropkami u nasady listków, 'Purple Leaf' - o kwiatach niebiesko-purpurowych i ciemnofioletowych młodych liściach, które później zielenieją oraz 'Blue Panda' - o pachnących, lazurowo-niebieskich kwiatach i jasnoszaro-niebieskich liściach. Byliny te kwitną w maju, a latem zwykle zamierają (zwłaszcza przy niedostatecznej wilgotności podłoża) ale przy sprzyjającej pogodzie mogą ponownie zakwitnąć jesienią. Rozmnażamy je latem przez podział.

Kokorycz wzniesiona *Corydalis elata*

Pochodzi też z Chin, wyróżnia się bujniejszym wzrostem (wysokość 30-70 cm). Rozrasta się za pomocą krótkich, zgrubiałych rozłogów. Kwiaty ma niebieskie (u odmiany 'Blue Summit' atramentowo-niebieskie) i jasnozielone liście. Kwitnie obficie w czerwcu.

Doskonale nadaje się na półcieniste rabaty, np. między drzewami. Łatwo mnoży się przez podział wiosną lub pod koniec lata.

Kokorycz Wilsona *Corydalis wilsonii*

To również chińska bylinowa kokorycz. Rośnie na wysokość 10-20 cm, ma niebieskozielone paprociowate liście, zebrane w rozety, z których środka wyrastają w kwietniu – maju (czasem jeszcze w lipcu) pędy kwiatostanowe z jasnożółtymi kwiatami. Najlepiej ją sadzić na skalniakach, gdzie na tle kamieni i głazów prezentuje się szczególnie efektownie. Rozmnażamy ją z nasion.

Kokorycz lakolistna *Corydalis cheilanthifolia*

Urocza bylina tworząca niskie (10-20cm) kępy pierzastych liści o charakterystycznej zielono-brązowej barwie i wąskie groniaste kwiatostany z drobnymi, żółtymi kwiatami. Kwitnie w maju-czerwcu. Rozsiewa się sama.

Wymagania kokoryczy

Rodzime kokorycze dobrze rosną na każdej próchnicznej i wilgotnej (zwłaszcza wiosną) glebie. Dla silniej rosnących gatunków obcego pochodzenia lepsze są gleby żyzniejsze. Gatunki ogrodów skalnych lubią podłoża kamieniste, próchniczne, latem umiarkowanie wilgotne, a zimą suche. Najlepiej czują się w miejscach zacienionych, zacisznych i chłodnych. Możemy więc je sadzić pod rozłożystymi, niezbyt gęstymi koronami drzew i krzewów. Wyjątkiem jest kokorycz żółta, o czym była już mowa wcześniej.

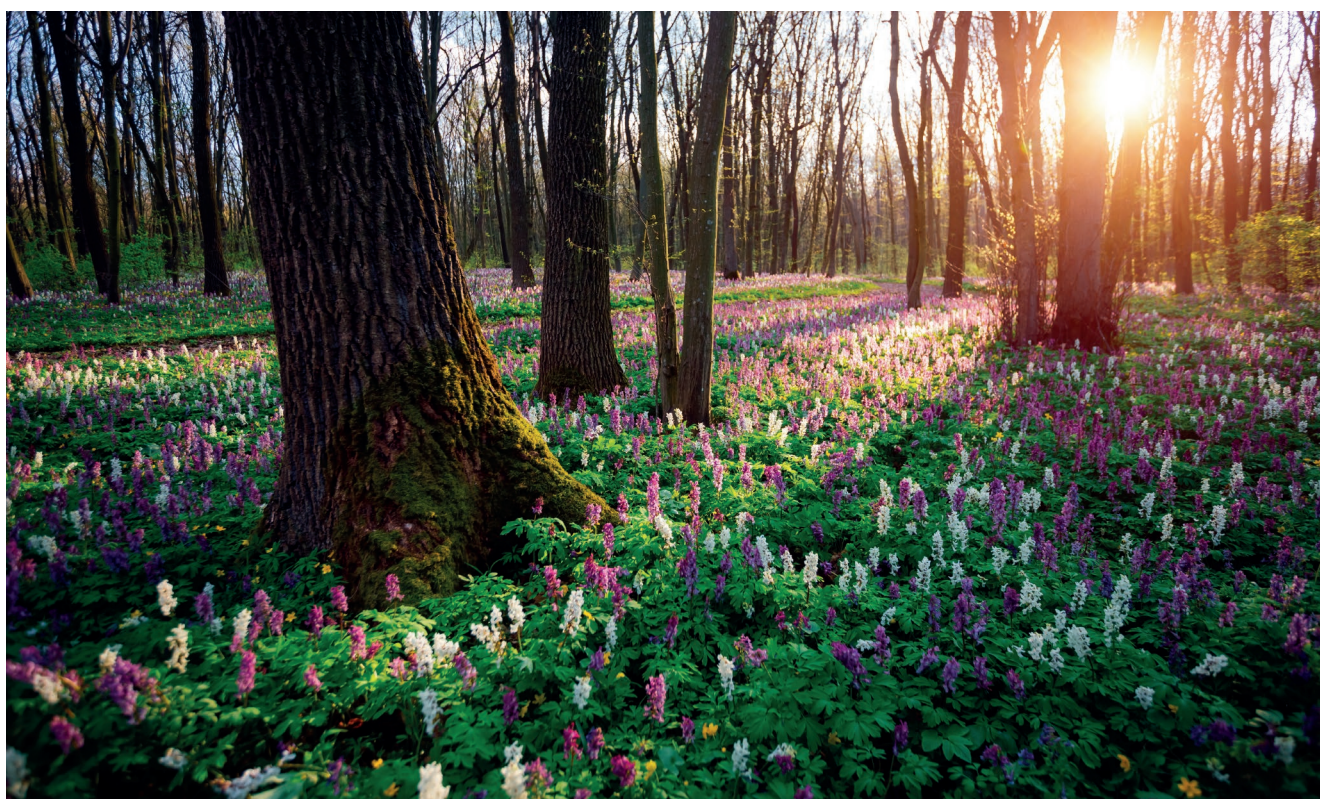
Zabiegi pielęgnacyjne

Jeśli zapewnimy im odpowiednie warunki do wzrostu, na ich pielęgnację nie poświęcimy zbyt wiele czasu. Trzeba będzie tylko spulchnić podłoże i odchwaszczać, zwłaszcza, gdy zależy nam na uzyskaniu odpowiednich siewek oraz co jakiś czas wzbogacać je dobrze przerobionym kompostem lub zbutwiałymi liśćmi. Powinniśmy też kontrolować rozprzestrzenianie się roślin, gdyż mają tę właściwość, że się same rozsiewają. Kokorycze dobrze

zimują, nie dotyczy to jednak kokoryczy pogiętej, która w mroźną i bezśnieżną zimę może wymarznąć. Dlatego warto ją okryć na ten czas włóknistym torfem, igliwem, korą lub gałązkami sosny.

Zastosowanie

Kokorycze nadają się na rabaty (żółta, pogięta, wzniesiona), do ogrodów skalnych (k. lakolistna, k. żółta, k. Wilsona), a także mogą być cennym składnikiem runa w większych ogrodach zadrzewionych i parkach (k. pusta i k. pełna). Do ogrodów wnoszą lekkość, świeżość i naturalność. Kwitnące wcześniej doskonale się prezentują obok miodunki plamistej, barwinka pospolitego, gajowca żółtego, zawilca gajowego, kopytnika europejskiego, natomiast kwitnącym latem dobrze służy towarzystwo funkii, bergenii, żurawek, paproci i bodzisków. Na koniec trzeba zwrócić uwagę, że części nadziemne większości kokoryczy w niedługim czasie po kwitnieniu zamierają. W związku z tym po pierwsze nie powinno się ich sadzić na brzegu rabat, po drugie należy dobrać odpowiednie rośliny sąsiednie, które zasłonią puste miejsca.

Fot. R. Dębicz

'SKIERKA' – nowa polska odmiana maliny „dwupiętrowej”

dr hab. Agnieszka Masny, prof. IO;
Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy w Skierniewicach

Owoce maliny właściwej (*Rubus idaeus*), potocznie zwanej czerwoną, należą do grupy najbardziej delikatesowych owoców świata. Zawierają wiele substancji odżywczych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania organizmu ludzkiego, jak witaminy A, B2 (ryboflawina), B3 (niacyna), B6, B9 (kwas foliowy), C (kwas askorbinowy), E i K, czy takie pierwiastki, jak potas, magnez, wapń, sód, żelazo i cynk. Wielką zaletą malin jest ich niska kaloryczność, 100 g świeżych malin to tylko 52 kcal. Ponadto owoce te, ze względu na zawartość kwasu elagowego, charakteryzującego się właściwościami antybakteryjnymi, wspomagają leczenie przeziębień i grypy. Znane jest również ich działanie antyoksydacyjne, antykancerogenne i przeciwdziałające wolnym rodnikom, dzięki dużej zawartości związków fenolowych, w tym antocyjanów i elagotannin.

Polska jest czołowym w świecie producentem i eksporterem malin. Od kilku lat produkcja towarowa malin utrzymuje się na stabilnym poziomie – powierzchnia plantacji wynosi ok. 30 tys. ha, zaś roczna produkcja owoców tego gatunku to około 120 tys. ton. Znaczną część malin produkowanych w Polsce dostarczają odmiany wyhodowane w Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym w Skierniewicach.

W bogatym asortymencie odmian wyhodowanych w Instytucie Ogrodnictwa – PIB są zarówno odmiany letnie, które w uprawie tradycyjnej dojrzewają w miesiącach czerwiec-lipiec (m.in. 'Laszka', 'Radziejowa', 'Sokolica'), jak i odmiany typowo jesienne, które wytwarzają owoce na młodych pędach, wyrastających wiosną z karpki korzeniowej (np. 'Poemat', 'Polana', 'Polka', 'Polonez' i 'Poranek'). U najwcześniejszych odmian tego ostatniego typu pierwsze owoce dojrzewają już w końcu lipca. Ich owocowanie trwa zwykle do końca września, u odmian późniejszych jeszcze dłużej. Krzewy odmian jesiennych rosną jednak dużo słabiej niż krzewy

Fot. A. Masny

odmian letnich, wysokość ich pędów nie przekracza 150 cm. Na przedwiosniu pędy ubiegłoroczne należy usunąć, przycinając je tuż przy ziemi. Wiosną na ich miejsce wyrosną nowe pędy, które znowu zaowocują w okresie letnio-jesiennym.

Najnowszym osiągnięciem w hodowli malin w Instytucie jest uzyskanie klonów i odmian posiadających zdolność do dwukrotnego owocowania na tych samych pędach, nazywanych potocznie odmianami „dwupiętrowymi”. Odmiany „dwupiętrowe” są formą pośrednią między odmianami typowo letnimi, a typowo jesiennymi. W pierwszym roku owocują jak odmiany jesienne, w miesiącach sierpień-wrzesień wytwarzają kwiatostany i owoce w górnej części pędów tegorocznych. W drugim roku owocują podobnie jak odmiany letnie, wytwarzając kwiatostany i owoce w dolnej części tych samych pędów, czyli wyrosłych w poprzednim sezonie wegetacyjnym. Na jednym pędzie występują więc dwie strefy („piętra”) owocowania – górna i dolna. Dla uzyskania wysokiego plonu z obydwu tych stref ważne jest, aby odmiany tego typu odznaczały się silnym wzrostem pędów. Strefa jesiennego

owocowania takich odmian powinna rozpoczynać się na wysokości 150 – 200 cm. Po zakończonych zbiorach owocująca górna część pędu zamiera i na przedwiośniu następnego roku należy ją odciąć. Na pozostałej dolnej części pędu wiosną wyrosną pędy boczne, z których będzie można zbierać owoce w czerwcu i lipcu. Pędy takich odmian dają więc dwa plony owoców, ale na dwóch różnych wysokościach i w dwóch następujących po sobie latach.

Odmiany „dwupiętrowe” są przydatne zarówno do uprawy towarowej, jak i na działkach i w ogrodach przydomowych. Jednak szczególnie polecane powinny być do produkcji intensywnej pod wysokimi osłonami, z uwagi na możliwość uzyskiwania przez kilka miesięcy w roku wysokiego plonu dobrej jakości owoców, dzięki dwukrotnemu owocowaniu na tych samych pędach (jesienią oraz wiosną kolejnego roku). Pierwszą odmianą „dwupiętrową”, zgłoszoną w 2022 roku do badań rejestrowych Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej jest ‘Skierka’ (klon o numerze hodowlanym M-14037E, rodowód ‘Canby’ × ‘Sokolica’). ‘Skierka’ owocuje zarówno na jednorocznych, jak i dwuletnich pędach. Na pędach jednorocznych pierwsze owoce zaczynają dojrzewać około połowy sierpnia, zaś ostatnie – aż do jesiennych przymrozków. Na pędach dwuletnich zbiór owoców w uprawie polowej rozpoczyna się w drugiej połowie czerwca i trwa około miesiąca. Odmiana ta plonuje bardzo obficie.

Krzewy odznaczają się silnym wzrostem (jednoroczne pędy dorastają do 2,5 m) i średnio zwartym pokrojem. Młode pędy są pozbawione antocyjanowego zabarwienia w części wierzchołkowej; starsze pędy są brązowopurpurowe, średniej grubości, dość elastyczne, łukowato wygięte u wierzchołka. Rośliny odznaczają się wysoką zdrowotnością, a także są mało podatne na przemarzanie. Owoce maliny ‘Skierka’ są duże do bardzo dużych, o kształcie stożkowym, tępo ściętym, intensywnie czerwone z połyskiem, o atrakcyjnym wyglądzie, wysokiej jędrności i bardzo smaczne. Owoce te są wytrzymałe na uszkodzenia mechaniczne w czasie zbioru i transportu oraz mało podatne na gnicie.

Malina ‘Skierka’, z uwagi na silny wzrost pędów, wymaga konstrukcji wspierającej, jaka stosowana jest standardowo w uprawie odmian typowo letnich. Należy także pamiętać o usunięciu na przedwiośniu górnej, zmarłej po ubiegłorocznych zbiorach części pędu z pozostałościami owocostanów. Konieczne jest również zachowanie właściwej proporcji w krzewie między liczbą pędów młodych (wyrastających wiosną) i starych (ubiegłorocznych). Na ogół nie powinno to być więcej niż 4 pędy młode i 4 pędy stare. Zbytne zagęszczenie krzewów wpływa negatywnie na wielkość i jakość plonu owoców i utrudnia prawidłową ochronę przeciw patogenom, powodującym choroby pędów i owoców.

Magiczny Ogród Majorelle

dr Jolanta Lisiecka,
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Sto lat temu rozpoczęła się historia niezwykłego ogrodu, który znajduje się w Marrakeszu, jednym z największych miast Maroka. Jego pierwszym właścicielem i projektantem był francuski malarz orientalista Jacques Majorelle (1886-1962), który po podróży po Afryce Północnej i basenie Morza Śródziemnego podjął decyzję o zamieszkaniu na stałe w Marrakeszu. W 1923 roku kupił działkę i zbudował na niej dom w stylu mauretańskim oraz warsztaty, w których wytwarzał galanterię skórzaną, malowane meble i inne wyroby rzemieślnicze. Po kilku latach obok domu wybudował kubistyczną willę, w której znajdowało się studio artystyczne. Zauroczony kolorami południowego Maroka, pomalował ją na jaskrawe kolory, wśród których dominuje niezwykle intensywny kobaltowy odcień niebieskiego, nazwany na jego cześć bleu Majorelle. Z czasem kolor ten pojawił się też na murkach wyznaczających poszczególne części ogrodu, fontannach, pergolach i donicach i po dziś dzień jest jednym ze znaków rozpoznawczych tego miejsca.

J. Majorelle stopniowo powiększał posiadłość i wokół rezydencji stworzył ogród, który otrzymał nazwę Jardin Majorelle (Ogród Majorelle). Zakochany w świecie roślin, finansował botaniczne wyprawy, prowadził ożywioną korespondencję z podobnymi sobie pasjonatami i utrzymywał kontakty z licznymi ogrodami botanicznymi. Przez prawie 40 lat wzbogacał ogród o nowe rośliny, które sprowadzał z różnych zakątków świata. Rośliny zawsze przechodziły odpowiednią selekcję, ponieważ artysta wykorzystywał tylko takie gatunki, które wkomponowywały się w estetykę ogrodu. Niestety, z biegiem czasu koszty utrzymania tej oazy zie-

leni w środku miasta znacząco wzrosły, dlatego Majorelle zmuszony był w 1947 roku udostępnić ją zwiedzającym za opłatą. Ostatecznie, problemy finansowe zmusiły go do sprzedaży ogrodu.

Po śmierci artysty w 1962 roku, pozbawione opieki miejsce, które tworzył i pielęgnował przez prawie 40 lat, zaczęło popadać w ruinę. Przed ostateczną degradacją i zamknięciem uratował go Yves Saint Laurent – słynny francuski projektant mody. Pierwszy raz, wraz ze swoim partnerem Pierre Bergé, odwiedził stolicę Maroka w 1966 roku, odkrył Ogród Majorelle i zakochał się w nim od pierwszego wejrzenia. Jednak na zakup zdecydowali się dopiero w 1980 roku, gdy

okazało się, że ogród ma zostać sprzedany, a w jego miejscu ma powstać hotel. Nowi właściciele postanowili zamieszkać w willi i powoli odbudowywać ogród, przywracając mu dawną świetność zgodnie z wizją J. Majorelle'a. Podobnie jak on, wzbogacali ogród o nowe gatunki roślin. W 1980 roku w ogrodzie było 135 gatunków, a 1999 roku już ponad 300. Unowocześnili też system nawadniania i do ogrodowej palety dodali kolejną barwę, słoneczną żółć – świetnie kontrastującą z zielenią roślin i błękitem Majorelle. Klimat tego miejsca bardzo inspirował Yves Saint Laurenta, który przyjeżdżał do Maroka dwa razy w roku (w czerwcu i w grudniu), by pracować nad swoimi nowymi kolekcjami.

W ogrodzie znajduje się bogata kolekcja kaktusów, oaza z różnymi gatunkami palm, niewielki las bambusowy, fontanny i oczka wodne z liczną roślinnością. Jest to magiczne miejsce, do którego wkracza się z przepelnionego kurzem i hałasem Marrakeszu. Miejsce, w którym można znaleźć spokój, wytchnienie, harmonię oraz inspirację.

Specyficznego klimatu temu miejscu nadają niezwykle budynki, intensywnie kolorowe ścieżki, murki i donice.

Dziś w kompleksie ogrodowo-willowym o powierzchni ok. 1 ha mieści się Muzeum Sztuki Berberów – rdzennej ludności północnej Afryki, Islamskie Muzeum Sztuki oraz Muzeum Yves Saint Laurenta. Zgodnie z wolą obu właścicieli, po śmierci ich prochy zostały rozsypane w Ogrodzie Majorelle, co upamiętnia monument znajdujący się w ogrodzie.

W 2001 roku powstało Stowarzyszenie Jardin Majorelle, które w listopadzie 2010 roku przekształ-

ciło się w fundację, która jest częścią Fundacji Pierre Bergé – Yves Saint Laurent działającej we Francji. Ogród Majorelle to jedna z największych atrakcji Marrakeszu. Jest otwarty przez cały rok. Nad jego utrzymaniem czuwa 20 ogrodników. Ogród jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. Rocznie odwiedza go ponad 800 tysięcy turystów. Po zwiedzeniu ogrodu, w przytulnej kawiarence Café Majorelle, warto odpocząć i skosztować marokańskiej herbaty, pysznej kawy lub orzeźwiającego pomarańczowego soku.

Fot. J. Lisiecka

Członkowie wspierający PTNO

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnią bocznika**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

Grupa Producentów Rozsad

Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporska

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl

www.rozsadywarzyw.eu

 W.LEGUTKO

Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne Sp. z o.o.

 Nad Stawem 1F
63-930 Jutrosin 65 548 28 12
 legutko@legutko.com.pl

www.legutko.com.pl

*Grunt, ze
zdrowo rosną*

Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych

**Ewa i Bartłomiej
Ważynscy**

WWW.WAZYNSCY.PL

ul. Kasztanowa 40
99-321 Sleszyn
woj. łódzkie

Office: +48 24 285 28 11
Mobile: +48 661 466 988
info@wazynscy.pl

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

plantico

Plantico – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp. z o.o.
Zielonki Parcela ul. Parkowa 1A, 05-082 Stare Babice
tel. 22 722 90 66 ; e-mail: plantico@plantico.pl
NIP: 527-020-60-62 , REGON 010118053

Dział Handlowy: 22 722 95 53 ; e-mail: hurtownia@plantico.pl
www.plantico.pl ; sklep internetowy: sklep.plantico.pl

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Tel.kom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl

www.maxiplon.pl

**Hortulus
Dobrzyca**
zachodniopomorskie

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

Członkowie wspierający PTNO

GOLCZ
szkółka drzew i krzewów

MATEUSZ GOLCZ

Rudki - Huby 9
64 - 560 Ostroróg

Telefon +48 503 038 551
Mail mateusz@golcz.com
Internet www.golcz.com

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

Redakcja:

dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska
(redaktor naczelna) kaselo119@gmail.com
Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski

Adres Redakcji:

Oddział PTNO w Poznaniu
Katedra Warzywnictwa
60-594 Poznań
ul. H. Dąbrowskiego 159